

UZASADNIENIE

Powódka D. J. wniosła przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. pozew o zapłatę kwoty 1.582,63 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 5 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska powódka wskazała, że wskutek kolizji drogowej z dnia 17 października 2014 roku uszkodzeniu uległ pojazd marki S. (...) o nr rej. (...) należący do D. J.. Sprawca kolizji ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Poszkodowana wynajęła od firmy (...) pojazd zastępczy, którego koszt za 39-dniowy okres najmu wyniósł 4.290,00 zł netto tj. 5.276,70 zł brutto. Pozwany, wezwany do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, zapłacił na rzecz powoda kwotę 2.580,00 zł brutto, weryfikując okres najmu pojazdu zastępczego na okres 20 dni oraz przyjmując do rozliczenia stawkę czynszu za jedną dobę najmu w wysokości 129,00 zł brutto. Pozwany odmówił wypłaty pozostałej części odszkodowania.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwany zakwestionował roszczenie powódki i podniósł, że wypłacone odszkodowanie za korzystanie przez nią z pojazdu zastępczego jest adekwatne do czasu koniecznego do naprawy uszkodzeń pojazdu pozostających w związku ze zdarzeniem. W jego ocenie w adekwatnym związku przyczynowym pozostaje jedynie ten czas najmu pojazdu zastępczego, który przypada na czas konieczny do naprawy uszkodzeń pojazdu pozostających w związku ze zdarzeniem. Powódka w żaden sposób nie wykazała, aby konieczne było naprawienie pojazdu przez okres 39 dni i korzystanie przez ten czas z wynajętego pojazdu zastępczego.

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 października 2014 r. uszkodzony został pojazd marki S. (...) o nr rej. (...) stanowiący własność D. J.. Sprawca kolizji miał zawartą z (...) S.A. z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (okoliczności bezsporne).

Szkoda w dniu 18 października 2014 r. została zgłoszona do (...) S.A. z siedzibą w W. jako ubezpieczyciela jej sprawy. W dniu 21 października 2014 r. odbyły się w warsztacie oględziny przednaprawcze uszkodzonego pojazdu, natomiast 29 października 2014 r. dostarczono do serwisu zatwierdzoną przez ubezpieczyciela kalkulację naprawy. W dniu 18 października 2014 r. pojazd uszkodzony w kolizji drogowej oddany został do warsztatu naprawczego. Zakończenie naprawy i odbiór pojazdu nastąpiły w dniu 26 listopada 2014 r. (dowód: zlecenie naprawy k. 20, arkusz naprawy pojazdu k. 22).

W dniu 18 października 2014 r. pomiędzy K. W. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) jako wynajmującym a D. J. jako najemcą, zawarta została umowa najmu samochodu nr 424/14, której przedmiotem był najem pojazdu zastępczego marki H. (...) o nr rej. (...). Zgodnie z umową wynajmujący zobowiązał się oddać najemcy do odpłatnego używania auto zastępcze marki H. (...). Strony ustaliły, iż najemca będzie korzystał z auta zastępczego przez czas naprawy uszkodzonego pojazdu, przez okres 39 dni, tj. do dnia 26 listopada 2014 roku do godziny 11:15. Najemca zobowiązał się zapłacić wynajmującemu czynsz najmu pojazdu zastępczego w wysokości 110, 00 zł netto za jeden dzień (dowód: umowa nr (...) k. 21).

Wydanie auta zastępczego nastąpiło na okres pozostawiania pojazdu uszkodzonego w warsztacie – to jest od dnia 18 października 2014 r. do dnia 26 października 2014 r. Firma (...) w dniu 26 listopada 2014 r. wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 5.276,70 zł brutto z tytułu najmu pojazdu zastępczego marki H. (...) za okres 39 dni (dowód: FV nr 247/16 k. 25).

Ustalenia faktyczne w sprawie oparte zostały nadto zeznaniach świadka K. W.. Zeznania świadka były spójne i logiczne, a Sąd nie znalazł podstaw do tego, aby nie dać im wiary.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu niesporne twierdzenia stron, zgodnie z art. 230 k.p.c., który stanowi, że gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane jak również w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty, których prawdziwość nie była przez strony kwestionowana. Sąd podzielił opinie biegłego. W ocenie Sądu, ww. opinie są spójne, logiczne, wyczerpująco i należycie umotywowane, rozstrzygają wątpliwości zgłaszane przez stronę pozwaną.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się w niniejszej sprawie zapłaty odszkodowania uzupełniającego, obejmującego koszt najmu pojazdu zastępczego w związku z wypadkiem, jaki miał miejsce w dniu 17 października 2014 r., ponad kwotę uznaną i wypłaconą przez ubezpieczyciela po zgłoszeniu szkody do likwidacji.

Antycypując rozważania na temat zarzutów podniesionych przeciwko żądaniu pozwu przedstawić należy znajdujące zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy podstawy prawne dochodzenia naprawienia szkody poniesionej z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

I tak zgodnie z art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Zakres świadczeń ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego reguluje art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003, nr 123, poz. 1152 z poz. zm). W myśl tego przepisu odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Przepis ten odsyła więc do ogólnych zasad prawa cywilnego. I tak zakres tej odpowiedzialności uzależniony jest od granic odpowiedzialności ubezpieczonego tj. posiadacza lub kierującego pojazdem, za którego to zakład ubezpieczeń obowiązany jest naprawić szkodę. Z drugiej strony obowiązkowi temu odpowiada uprawnienie poszkodowanego do odszkodowania, które w pełni pokrywa szkodę wyrządzoną ruchem pojazdu mechanicznego.

Cywilnoprawną podstawę tej odpowiedzialności stanowi przepis art. 436 § 2 k.c., zgodnie z którym, w razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody posiadacze mechanicznego środka komunikacji mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. Ogólna zasada odpowiedzialności deliktowej wyrażona została natomiast w art. 415 k.c. stanowiącym, iż kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej mieszczą się wydatki związane z utratą możliwości dysponowania rzeczą. Pozbawienie możliwości korzystania z rzeczy zawsze stanowi szczególny przypadek szkody majątkowej, zwłaszcza wówczas, gdy zaspokaja ona potrzeby, które mogą być zaspokojone zastępczo w drodze odpłatnego skorzystania z cudzej usługi lub najmu cudzego przedmiotu. Utrata możliwości korzystania z rzeczy stanowi szkodę, albowiem w pieniądzu może być wyrażona wartość użytkowania przedmiotu. Szkada polegająca na utracie możliwości korzystania z rzeczy podlega naprawieniu zarówno wówczas, gdy rzecz jest używana w celach zarobkowych, jak i w celach niezarobkowych. (T. Dybowski [w:] System prawa cywilnego. Prawo zobowiązań – część ogólna, pod red. Z. Radwańskiego, T. III, część 1, Ossolineum 1981, s. 232-233). Ponadto pogląd ten znajduje także odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu wyroku z 08 września 2004 r., IV CK 672/03, LEX nr 146324, Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, że utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową.

Zakres obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela został określony w art. 361 § 1 k.c. Zgodnie z § 1 tego przepisu zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W myśl zaś § 2 art. 361 k.c. w granicach określonych przez § 1 tego przepisu, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Zgodnie z przepisem art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Podstawowym zarzutem pozwanego podniesionym przeciwko żądaniu pozwu był brak wykazania przez powódkę, iż konieczne było naprawienie pojazdu przez okres 39 dni, a co za tym idzie – najem przez nią pojazdu zastępczego na tak długi okres czasu był niecelowy i ekonomicznie nieuzasadniony. Pozwany kwestionował zasadność powództwa twierdząc, że najem pojazdu zastępczego według stawki 135, 30 zł brutto za dobę nie był uzasadniony, a ponadto, okres wynajmu wynoszący 39 dni nie był celowy ponad wynajem w okresie 20 dni, za który pozwany przyznał już odszkodowanie.

W świetle aktualnych poglądów orzecznictwa, wskazujących, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała SN z 17.11.2011r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Według tego poglądu, utrata możliwości korzystania z pojazdu stanowi negatywne następstwo majątkowe, a wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) tego negatywnego następstwa należy kwalifikować jako szkodę majątkową podlegającą naprawieniu w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela wynikającej z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym znaczenie dwóch kryteriów – celowości wydatków oraz ich ekonomicznego uzasadnienia.

Za wydatek niezbędny (celowy) należy uznać wydatek poniesiony na korzystanie z innego pojazdu w takim zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swojego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Wydatki ekonomicznie uzasadnione to wydatki na najem pojazdu zasadniczo o podobnej klasie do pojazdu uszkodzonego lub zniszczonego, poniesione w oparciu o stawki czynszu najmu, które obowiązują na danym rynku lokalnym (ceny rynkowe za tego typu usługi) i w czasie naprawy pojazdu mechanicznego lub do czasu nabycia nowego pojazdu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew podniósł, iż okres wynajmu pojazdu zastępczego powinien obejmować jedynie okres niezbędny dla dokonania naprawy uszkodzonego pojazdu.

Należy zgodzić się z pozwanym, że okres najmu pojazdu nie może być dowolnie określony przez poszkodowanego. Czas najmu pojazdu zastępczego skorelowany jest z czasem naprawy pojazdu uszkodzonego zdarzeniem drogowym. Oznacza to, że ubezpieczyciel obowiązany jest jedynie do zwrotu wydatków koniecznych i niezbędnych do przeprowadzenia naprawy uszkodzonego pojazdu i nie można rozciągać takich kosztów na cały faktyczny okres naprawy samochodu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 listopada 2004 r. sygn. akt II CK 494/03 opubl. Biuletyn SN 2005/3/11). W przywołanym orzeczeniu Sąd Najwyższy wskazał jednak również, iż koszty takie obejmują okres konieczny i niezbędny do przeprowadzenia naprawy uszkodzonego pojazdu. Z powyższego wynika zatem, że podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi rzeczywisty czas naprawy, tj. przy uwzględnieniu czasu oględzin pojazdu przez ubezpieczyciela, akceptacji kalkulacji naprawy, oczekiwania na zamówione części zamienne, dni wolne od pracy itp.

Ze względu na to, że ustalenie uzasadnionego najmu pojazdu zastępczego, w tym w szczególności okres technologicznej naprawy uszkodzonego pojazdu wymagało wiedzy specjalnej, postanowieniem z dnia 10 maja 2016 r. (k. 75-76) Sąd dopuścił na tę okoliczność dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania wartości maszyn. W opinii biegły określił, iż okres konieczny do realizacji naprawy pojazdu marki S. (...) obejmował 27 dni kalendarzowych, natomiast okres w

którym ww. musiał znajdować się w dyspozycji warsztatu naprawczego zawierał się między datą zamówienia części zamiennych (27.10.2014) a datą zakończenia naprawy (12.11.2014) i obejmował 17 dni kalendarzowych. Z kolei okres, w którym pojazd nie mógł być normalnie eksploatowany przez powódkę zawierał się między datą zaistnienia szkody (17.10.2014) a datą zakończenia naprawy (12.11.2014) i obejmował 28 dni kalendarzowych. Biegły wskazał również, że stawki w wypożyczalniach działających na terenie W. w październiku i listopadzie 2014 roku dla grupy wypożyczalni prowadzących najem gotówkowy wynosiły od 47,97 zł do 150,00 zł netto, zaś dla wypożyczalni prowadzących najem bezgotówkowy od 113,82 zł do 160,00 zł netto (dowód: opinia biegłego k. 88-100)

Zarówno w pisemnej opinii uzupełniającej jak i ustnej opinii uzupełniającej biegły odniósł się do zastrzeżeń wniesionych przez strony. Biegły podtrzymał wnioski płynące z opinii podstawowej (dowód: opinia uzupełniająca k. 140-147, ustna opinia uzupełniająca 223v).

Sąd podzielił wnioski zawarte w opiniach biegłego. W ocenie Sądu, ww. opinie są spójne, logiczne, wyczerpująco i należycie umotywowane, rozstrzygają wątpliwości zgłaszane przez stronę pozwaną. Ostateczna opinia uzupełniająca nie była kwestionowana przez strony.

W niniejszym stanie faktycznym w oparciu o opinię biegłego przyjęć należy, że naprawa mogła rozpocząć się już od poniedziałku, 3 listopada 2014 r. i winna zakończyć się w dniu 12 listopada 2014 r., tj. trwać 7 dni kalendarzowych. Biegły w swojej opinii szczegółowo wskazał plan prac warsztatu samochodowego, uwzględniając specyfikę robót blacharskich i lakierniczych. Wskazał, że w oszacowaniu czasu trwania naprawy został przyjęty ośmiogodzinny dzień pracy i pięciodniowy tydzień pracy. Z faktu, iż zakład pracuje w sobotę nie można wyciągnąć wniosku, że naprawa może być w tym dniu kontynuowana. Niezależnie od organizacji pracy warsztatu uznają sobotę za dzień wolny od pracy dla ekip naprawczych. Ponadto, świadek K. W. przyznał, że w soboty czynne jest biuro, zaś warsztat pracuje między poniedziałkiem a piątkiem (k. 195v). Biegły w ustnej opinii odniósł się również do faktu, iż zakład musi mieć pewność, że podjęta naprawa będzie miała sens ekonomiczny (k. 223v) dlatego w swoich kalkulacjach uwzględnił czas od dnia zgłoszenia szkody do dnia uzyskania potwierdzenia przyjęcia odpowiedzialności przez Zakład (...) w dniu 27 października 2014 r.

Odnosząc się zaś do kwestii stawki przyjętej przez powoda za jeden dzień najmu pojazdu, w świetle pisemnej opinii biegłego W. T. uznać należy, że stawka ta mieści się w przedstawionych w opinii przedziałach cenowych stawek stosowanych przez wypożyczalnie na lokalnym rynku. Biegły na podstawie posiadanych danych ustalił, że ceny wynajmu pojazdów zaliczanych do segmentu (...), kształtowały się od kwoty 47,97 zł do 1650 zł netto za dobę w grupie wypożyczalni prowadzących najem gotówkowy, zaś w wypożyczalniach prowadzących najem bezgotówkowy kwota ta wynosiła od 113, 82 zł do 160 zł netto (opinia k. 100). Powód zastosował stawkę w wysokości 110 zł netto, tj. 135, 30 zł brutto.

W oparciu o powyższe wyliczenie biegłego, Sąd ustalił, iż uzasadniony czas wynajęcia samochodu przez poszkodowanego wynosił 27 dni. Zdaniem Sądu koszt najmu pojazdu zastępczego za okres 39 dni nie mieści się w zakresie normalnych następstw zdarzenia, za które pozwany powinien ponosić odpowiedzialność odszkodowawczą o charakterze gwarancyjnym. Najem pojazdu zastępczego w czasie po dniu 12 listopada 2014 r. był bowiem nieuzasadniony albowiem w tej dacie warsztat był w stanie zakończyć naprawę pojazdu marki H. (...) i oddać go powódce.

Sąd przyjął zatem w przedmiotowej sprawie, iż wynajem pojazdu zastępczego związany z naprawą uszkodzeń pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) na okres 39 dni był niezasadny. Z tego względu, biorąc pod uwagę powyższe wyliczenia Sąd przyjął, iż pełny koszt wynajmu samochodu zastępczego powinien wynieść 3.653,10 złotych (27 x 135,30). Skoro zatem ubezpieczyciel bezspornie wypłacił już powodowi sumę 2.580 złotych (za 20 dni wynajmu pojazdu zastępczego, w niniejszym postępowaniu uwzględnieniu podlegało całe wytoczone powództwo do kwoty 1.073,10 złotych (3.653,10 – 2.580 = 1.073,10), jako potrzebnej do uzupełnienia pełnych kosztów poniesionej szkody, a stanowiących jej normalne następstwa, czyli ustalone przez obiektywnego rzeczoznawcę koszty najmu pojazdu na danym rynku lokalnym w tożsamym okresie.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Kwestię odsetek ustawowych reguluje art. 481 § 1 k.c. i art. 817 § 1 k.c., a w niniejszej sprawie również art. 455 k.c. Zgodnie z tymi przepisami, jeżeli nie umówiono się inaczej zakład ubezpieczeń obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie dni trzydziestu, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd Najwyższy w tezie wyroku z dnia 15 listopada 2002 r. (V CKN 1331/00, LEX nr 75294) wskazał, iż zakład ubezpieczeń odpowiadający za sprawcę wypadku komunikacyjnego z tytułu odpowiedzialności cywilnej dopuszcza się zwłoki, jeżeli nie spełnia świadczenia na rzecz poszkodowanego w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku.

W niniejszej sprawie za datę od której należy liczyć termin wymagalności odsetek należy uznać 12 grudnia 2014 r., albowiem powódka wykazała, iż w dniu 11 grudnia 2014 r. pozwany uznał jej roszczenie wypłacając na jej konto częściowy zwrot kosztów poniesionych z tytułu najmu samochodu zastępczego, a zgodnie z art. 455 k.c. powyższe świadczenie stało się wymagalne z chwilą nadejścia terminu jego spełnienia.

Zasądzone dalsze odsetki podlegały, ze względu na zmianę treści art. 481 k.c. rozbiciu na okresy do 31 grudnia 2015 r. i od 1 stycznia 2016 r. Artykuł 56 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1830) znajduje, w ocenie Sądu, zastosowanie do odsetek za opóźnienie. Norma ta nakazuje rozliczać wartość odsetek należnych za okres do dnia wejścia w życie na podstawie przepisów sprzed nowelizacji, tj. wedle dotychczasowej stopy odsetek ustawowych określonej zgodnie z art. 359 § 2, § 3 k.c. i wydanego na jego podstawie Rozporządzenia. Za okres po wejściu w życie nowelizacji w stosunku do odsetek ustawowych zastosowanie znajduje zaś art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu po nowelizacji. Takie rozumienie przepisu przejściowego sprawia, że koniecznym jest, wobec istnienia po 1 stycznia 2016 roku dwóch rodzajów odsetek ustawowych, dookreślenie, że obowiązkiem pozwanego po tym dniu jest zapłata odsetek ustawowych za opóźnienie.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o przepis art. 108 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c. rozdzielając je stosunkowo pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem przesłać pełnomocnikom stron.